

* Forslag om skatteendringer

Atle Wold vil **tape** 20.000 kroner årlig dersom skatteutvalgets forslag om å fjerne reisefradraget bankes gjennom. Bygdeforskning advarer mot fraflytting.

Spår økt fraflytting med fradragskutt

Etter et kvarters forsinkelse lirker omsider regiontoget mot Trondheim seg inn på perrongen. Atle Wold går tålmodig mot inngangsdøren bak et mylder av passasjerer. Han er en av mange hundre som daglig pendler mellom Mjøsområdet og Oslo.

– Jeg har pendlet fra Hamar til Oslo i 15 år. Det er i alt rundt 260 kilometer reisevei, og jeg sitter rundt tre timer på toget daglig. Når du ganger det med 230 arbeidsdager, så er det ganske betydelig, sier Wold, som jobber som seksjonssjef i Mattilsynet.

4.200 i måneden

Han betaler vel 4.200 kroner for et månedskort, som betyr årlige reiseutgifter på over 46.000 kroner. Med dagens reisefradrag blir imidlertid sluttsommen litt penere. Ifølge utregninger hos skatteetaten får han nemlig rundt 20.000 kroner mindre i skatt. Nå foreslår Scheel-utvalget å droppe hele fratrekket.

– Det betyr mye dårligere vilkår for oss som er langveispendlere, og vil spesielt ramme de som bor utenfor bykjernene. Jeg vil si det er en alvorlig inngripen i folks mulighet til å bo i utkanten og jobbe i byene. Dette er rett og slett dårlig distriktspolitikk, sier han.

DÅRLIG ØKONOMI

«Fjerning av reisefradraget gjør at det blir dårligere økonomi i å pendle, og behovet for å flytte vil derfor øke.»

HARALD A. LEIN, DIREKTØR I NORSK SENTER FOR BYGDEFORSKNING

Wold tror flere langveispendlere vil vurdere å slutte i jobben sin, eller flytte nærmere byen.

– Mange er allerede på nipet. De sitter timevis i tog, og føler at de taper mye av fritiden sin. Mister de skattefradrag i tillegg, så er kanskje det dråpen som får begetret til å renne over, sier han.

Selv vil han sterkt vurdere å finne en ny jobb.

– Absolutt, det er noe man må ta tenke når man mister en såpass viktig stimulans, sier Wold.

Betydelig for pendlere

Jan Riddervold og Gro Martnes, som er ledere i henholdsvis Mjøsen og Spikkestad Pendlerforening, sier de vil kjempe mot forslaget til Scheel-utvalget. Riddervold pendlet selv fra Lillehammer til Fornebu i 25 år før han pensjonerte seg, og vet at reisefradraget betyr mye for mange.

– Langveispendlere fra for eksempel Mjøsområdet har fort reisekostnader på rundt 45.000 kroner i løpet av ti måneder. Det betales av nettoinntekten din, men med fradrag får du i hvert fall tilbake over 15.000 kroner på skatten. Det er en betydelig sum som er viktig for dem som er berørt. Jeg håper virkelig de ikke innfører dette, sier han.

Han legger til at NSB har gjort en god jobb med å legge til rette for pendlere i Mjøsområdet.

– De har endelig fått på plass et gunstig tilbud med hyppige avganger, og nå vil plutselig myndighetene gjøre det vanskeligere igjen. Det er trist, sier han.

Martnes sier ulempene for den enkelte pendler er ille nok, men at fjerning av fratrekket får større konsekvenser på sikt.

– Det blir enda et element som teller negativt for distriktene. Flere som ellers ville pendlet, velger heller å bosette seg nær jobbene i byene. De mer rurale områdene blir mindre attraktive når myndighetene gjør det vanskeligere for dem å komme seg på jobben, sier hun.

Direktør Harald A. Lein i Norsk senter for bygdeforskning er enig i at jo større kostnader som er knyttet til reisevei, desto sterkere blir fraflyttingen.

Sentraliserende effekt

– Fjerning av reisefradraget gjør at det blir dårligere økonomi i å pendle, og behovet for å flytte vil derfor øke. Da vil flere ønske å flytte i retning av områder med mange arbeidsplasser, og de er normalt i sentrale strøk. Sånn sett vil dette forslaget ha en sentraliserende effekt, sier han.

– Isolert sett er dermed dette dårlig distriktspolitikk, men jeg har også fått med meg at de foreslår endringer i boligbeskatningen. Hvis det blir økt skatt på bolig kan det ha en motsatt virkning, altså at flere trekkes mot distriktene der markedsverdien og skattetaksten på samme type bolig normalt er lavere. Totaliteten kan derfor bli mer balansert, legger han til.

Vil endre pendlerfradraget

Ifølge Scheel-utvalgets rapport vil det totalt gi 1,32 milliarder kroner i økte skatteinntekter å fjerne reisefradraget. Videre vil det gi 660 millioner kroner i økte skatteinntekter å fjerne pendlerfradrag for merutgifter til kost og losji.

Advokat Bård Erlend Hansen i SBF Skatteadvokater AS, som eies av Skattebetalerforeningen, sier det er viktig å skille mellom de to fradragene.

Reiser på mer enn to mil hver vei kan i praksis gi reisefradrag. Fradrag for pendlerutgifter er noe annet, men også det foreslår Scheel-utvalget å fjerne. De vil heller at det skal inngå som en del av minstependlerfradraget.

– Det er fradrag du har krav på hvis du på grunn av arbeidet må bo utenfor hjemmet, og merutgifter knyttet til dette, sier Hansen.»

STEFAN OFFERGAARD
stefan.offergaard@nationen.no

Fakta

Reisefradraget

* Du får fradrag for kostnader til reiser mellom hjem og fast arbeid som overstiger 13 950 kroner (2013-satser).

* Uavhengig av hvordan du reiser til jobb, kan du få fradrag for reisen. Dette gjelder uansett om du kjører selv, sitter på med andre, har firmabil eller kjører kollektivt.

* Du får 1,50 kroner i fradrag for hver kilometer du reiser til og fra jobb, for 230 arbeidsdager om du jobber fulltid.

* Reiser du mye i løpet av et år, er satsen 0,70 kroner for det du reiser over 50.000 kilometer.

* Av dette beløpet trekkes et bunnfradrag på 15.000 kroner.

* Eksempel på reisefradrag: 60 km x 1,50 kroner x 230 dager = 20.700 kroner – 15.000 (bunnfradrag) = 5.700 x 28 prosent = 1.596 kroner.

Oppsigelser: Atle Wold sier både han selv og flere langveispendlere vil vurdere å

Muligheten for en

KOMMENTAR

Michael Brøndbo

michael.brondbo@nationen.no

Skatteforslagene Scheel-utvalget presenterte denne uken, er en helhetlig reform. Når en skal forstå slike reformer, er to ting særlig viktig å ha i mente.

For det første: Hvis et system er komplisert nok, vil en hvilken som helst endring i systemet føre til at noen et sted i systemet kommer noe dårligere ut. En kan kanskje, kanskje klare å komme opp med hypotetiske endringer i hy-

slutte i jobben sin, eller flytte nærmere byen, dersom reisefradraget kuttet.

FOTO: STEFAN OFFERGAARD

– Debatten blir knalltøff

Sp-leder Trygve Slagsvold Vedum er skeptisk til at flere av de foreslåtte kuttene til Scheel-utvalget rammer distriktene.

Tirsdag la Scheel-utvalget fram sitt forslag til ny skattereform. Forslaget skal sendes på høring, og regjeringen har sagt at den ønsker et bredt skatteforlik i Stortinget.

– Debatten om Scheel-utvalget kommer til å bli knalltøff. Hensikten med forslaget er å få mer kapital til å investere i norsk næringsliv, men noen må betale for det, sier Vedum.

Han mener det er distriktene som må betale mest for en lavere selskapsskatt.

– Noen betaler og andre vinner. Store globale fond som investerer i Norge vil få lavere beskatning, mens for eksempel pendlere må betale mer, sier Vedum.

Han sier Sp ønsker å bruke skattesystemet til å nå viktige politiske mål

– Pendlerfradraget er et eksempel på det. Fradraget er et viktig og bra virkemiddel som utjevner ulempen med å reise langt til jobb. Vi er imot å kutte i det fradraget, sier han.

Sp sier også nei til kutt i boligsparing for ungdom, fagforeningskontingent og de spesielle ordningene for de nordligste fylkene.

– De vil fjerne skattefritakene i Troms og Finnmark. Det er vi imot. Konsekvensene av forslagene til skatteutvalget blir dessverre dårligere vilkår for distriktene. Det er nok ikke hensikten til utvalget, men det er bygda det går utover, sier han.

Fakta

Scheel-rapporten

* **Scheel-utvalget ble satt** ned av Jens Stoltenberg (Ap) og ble ledet av SSB-direktør Hans Henrik Scheel.

* **Formålet med gjennomgangen** av skattesystemet var å se på hvordan den norske bedriftsskatten kan tilpasses det at bedriftsskatten er lavere i mange andre land.

* **Rapporten til Scheel-utvalget** ble lagt fram på tirsdag. Hovedgrepet fra utvalget er å vri beskatningen bort fra arbeid og bedrifter over til eiendom og forbruk.

* **Rapporten skal nå** sendes på høring. Regjeringen har sagt at den ønsker et bredt skatteforlik i Stortinget.

nationen.no

Les hele skatterapporten på nationen.no.

distriktsvennlig skattereform

potetiske systemer som er vinn-vinn og så videre i en rekke som omfatter alle involverte. I realiteten vil det opp mot aldri være slik.

For det andre: Det er feil å analysere enkeltdetaljer i en omfattende endringsplan uten å undersøke nøyaktig hvordan detaljene passer inn i helheten.

Når det gjelder en fjerning av pend-

lerfradraget, er det følgelig nødvendig å se fradraget i sammenheng med andre endringer for virkelig å forstå mulige konsekvenser. Både for enkeltpersoner og for samfunnet som helhet. Isolert er det ingen tvil: Fjernes fradraget, vil det svi hardt for mange pendlere. For noen vil det svi så hardt at de må velge mellom å jobbe der de jobber eller å bo der de bor.

Men som Harald A. Lein i Bygde-

forskning påpeker, kan det tenkes at andre skatteendringer vil bidra til at det fortsatt kan lønne seg å bo på bygda og jobbe i byen.

Nasjonens distriktpolitiske førsteprioritet er at det skal være mulig å jobbe og leve i Distrikts-Norge. Pendleravgiften gjør det enklere å bo ett sted og jobbe et annet. Erstattes den med ordninger som er enda mer distriktsvennlige, kan det i sum være positivt for dis-

triktene og folk som bor der. Noen pendlere vil nok fortsatt havne i skvis, men det er mulig å fjerne fradraget uten å ramme dem for hardt.

Men så var det spørsmålet om hvor høyt distriktshensyn står på regjeringens prioriteringsliste, da.

Michael Brøndbo er kommentator i **Nationen**